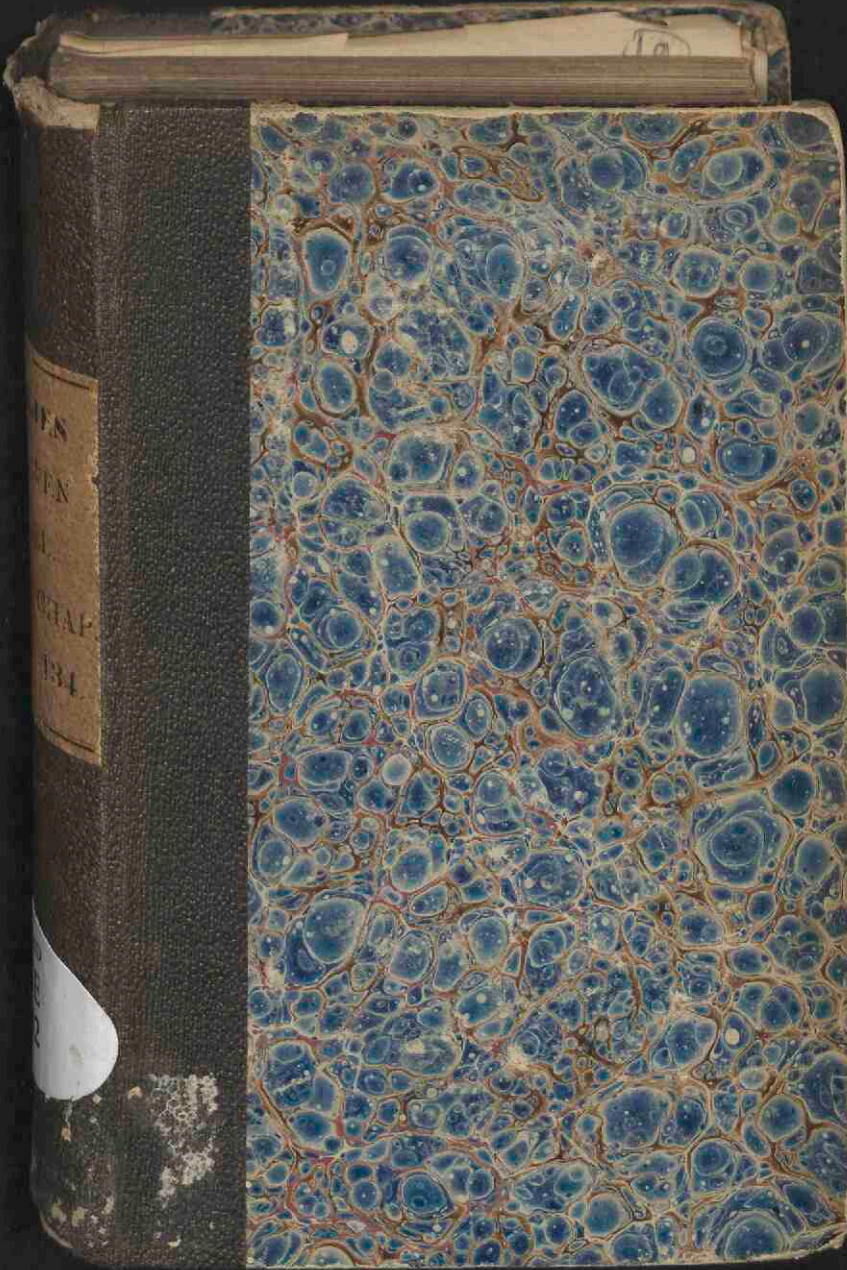

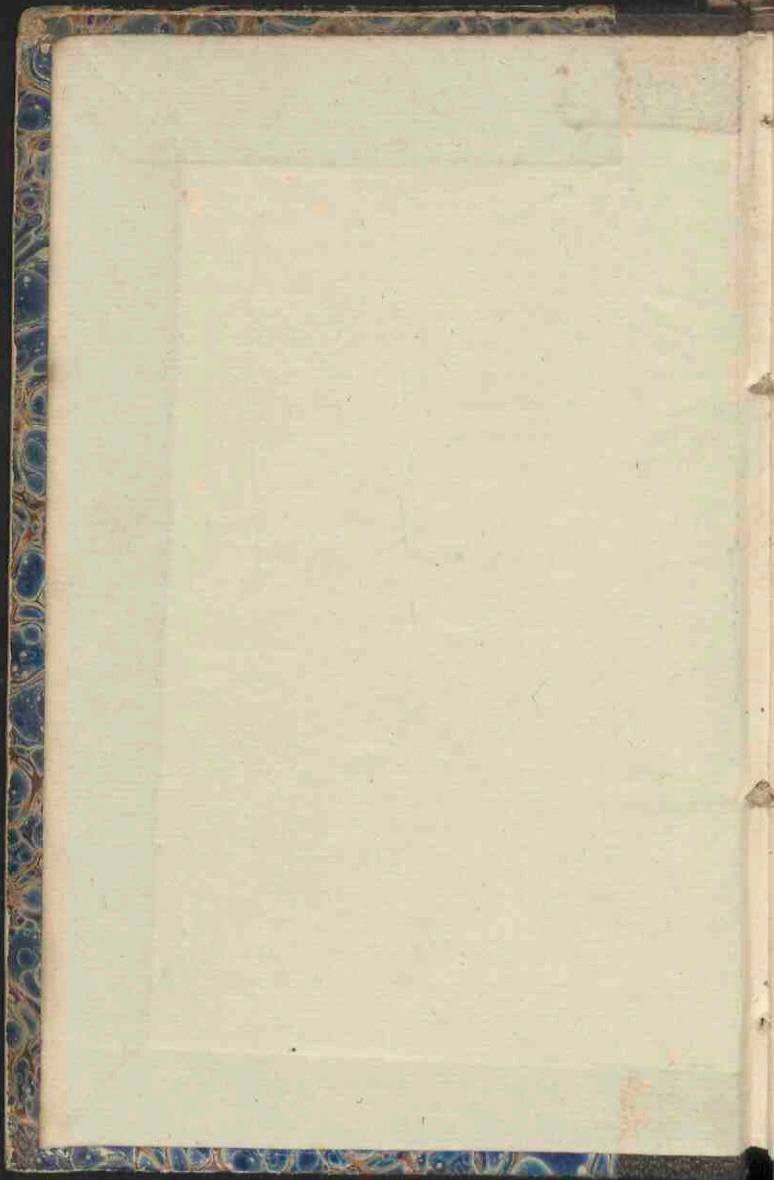
De zendeling onder de heidenen

<https://hdl.handle.net/1874/356290>

185
18
1841
184

185
18

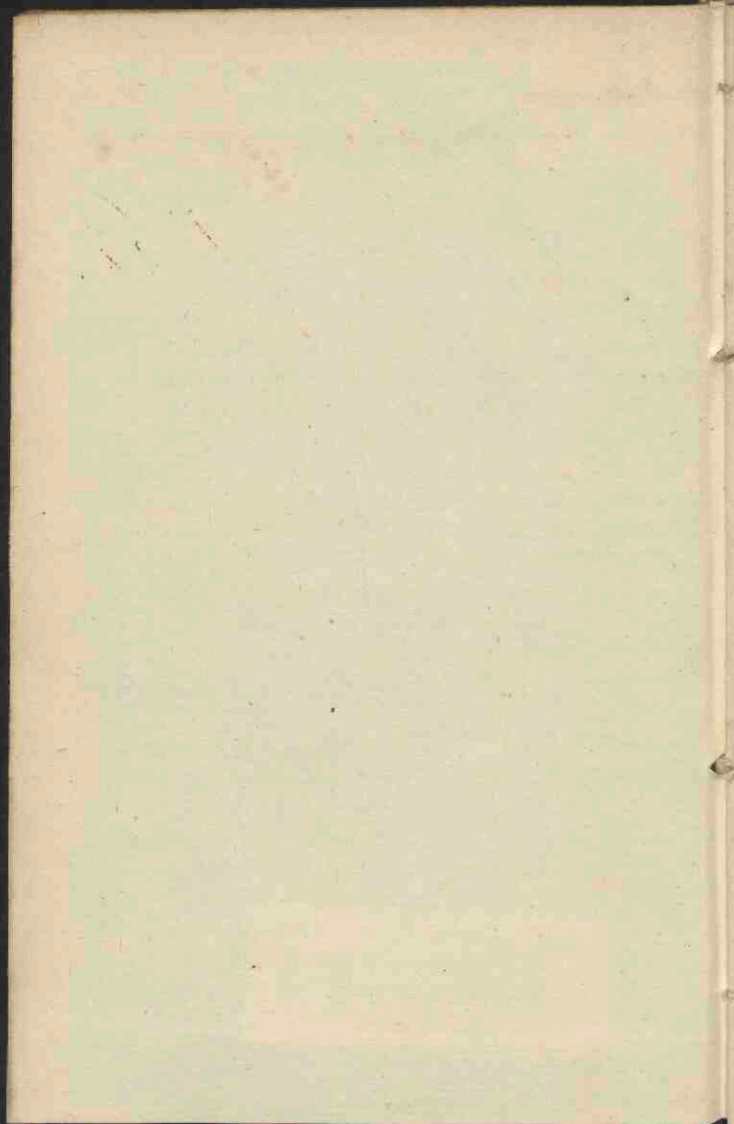

I a. 395.

© 1911 Hendrik Kraemer inst.

7110 06 8080

gec.

PKE 1342 ①

DE ZENDELING ONDER
DE HEIDENEN.

I $\frac{4}{22}$

EEN WOORD

VAN HET

NEDERLANDSCHE ZENDELINGGENOOTSCHAP.

Nederlandsch Zendelinggenootschap.

Te ROTTERDAM,

bij M. WIJT & ZONEN,

1855.

[115]

1

DE ZENDELING ONDER DE HEIDENEN.

Op den 29sten Junij 1854 werd ons nieuwe zendelinghuis ingewijd. Het staat daar als een gedenkteeken van de trouwe hulp des Heeren, die niet alleen ons genootschap zes en vijftig jaren in stand hield, maar ook zoo vele en zoo milde vrienden en voorstanders daaraan schonk, dat de middelen tot de oprigting van zulk een gebouw niet ontbraken. De gaven der Christelijke liefde vloeijen ons rijkelijk toe. Terwijl wij niet vele jaren geleden op velerlei middelen bedacht moesten zijn om de niet toereikende inkomsten van ons genootschap te vermeerderen, mogt het ons nu gebeuren in de vier laatste jaren telkens eene min of meer aanmerkelijke som over te houden. Ons zendelinghuis staat daar en vraagt aan *Nederland*: „Geef mij kweekelingen; ik kan er vele ontvangen.” Onze broeders en zusters, die ons met hunne gaven ondersteunen, roepen ons toe: „Zendt velen uit onder de Heidenen, wij willen er

u toe in staat stellen." Er komen echter niet velen tot ons, die zich tot den zendingsarbeid aanbieden, althans niet velen, die na bedachtzaam onderzoek door ons kunnen worden aangenomen. Dien ten gevolge heeft ons zendelinghuis slechts elf kweekelingen, van welke één door de *Doopsgezinde vereeniging ter bevordering der evangelieverbreiding in de Nederlandsche overzeesche bezittingen* ons ter opleiding is toevertrouwd.

Dat is treurig, bij de dringende behoefte, die wij hebben aan vele zendelingen. Wij komen in onze reeds bestaande zendingen arbeiders te kort. Nog onlangs moesten wij onze jeugdige zending nabij *Makassar* op *Zuid-Celebes* in Br. ROOKER van eenen naauwelijks gevestigden zendeling berooven, en op *Noord-Celebes* moeten wij meer dan éenen zendingspost, die er open staat, onvervuld laten, en de elders gevestigde broeders met de zorg er voor belasten. Daarbij komen gedurig nieuwe roepstemmen tot ons, en worden evangelieboden gevraagd nu voor het eene, dan voor het ander eiland in de Indische zee, dat aan het gezag van *Nederland* is onderworpen. Niet weinig worden wij ook aangespoord om den akker uit te breiden door den rijken zegen, die in onze dagen op den zendingsarbeid rust. Er is overal in de Christelijke gemeente een groote ijver ontwaakt om het evangelie, gelijk aan Joden en Mohammedanen, zoo ook vooral aan de vele Heidenen te brengen. Gansche scharen van zendelingen gaan er vooral van *Engeland*, *Duitschland* en *Noord-Amerika* uit. Reeds is hun werk in menig heidenland

zoo gezegend, dat vele medehelpers uit de inboorlingen zich aan hen aansluiten. Al ontmoet het evangelie hier en daar ook veel tegenstand, noch de zendingen, noch de jeugdige Christenen laten er zich door afschrikken, en wat in den beginne klein was als het mostaardzaad, dat begint reeds een boom te worden, wiens takken zich uitbreiden. Ook in onze zendingen ontbreekt Gods zegen niet. In *Noord-Celebes* is reeds een groot gedeelte der heidensche bevolking voor het Evangelie gewonnen, en er worden sporen van een waarachtig leven uit God gezien in de nieuwe gemeenten. Op *Java* groeit het getal der bekeerlingen gestadig aan, en menige Javaan wordt wederom een zending voor zijne volksgenooten. Daarenboven is er gebeurd, wat in zoo hooge mate wenschelijk was, onder de Europesche Christenen op *Java* is lust en ijver ontwaakt om mede te werken aan de uitbreiding van Gods koninkrijk. Zoo zijn ook voor ons de velden wit om te oogsten, en wij hooren telkens het woord, dat de Macedonische man in den droom aan PAULUS toeriep: *Kom over en help ons!* O! hoe smartelijk dan te moeten antwoorden: „Ja, wij kunnen niet helpen, de arbeiders zijn weinige,” en zoo welligt de schoonste gelegenheden ongebruikt te moeten laten voorbijgaan.

Zoo komen dan bestuurders van ons genootschap tot al zijne leden en voorstanders, tot een iegelijk, die deze hunne woorden hoort of leest, en vragen: Helpt ons om jongelingen en mannen te vinden, die wij kunnen uitzenden. Wij verlangen te meer,

dat allen daar naar rondzien, dat velen zich zelven wel beproeven, of zij ook konden, of zij ook moesten gaan, omdat een goede zendeling niet zoo ligt is te vinden.

Wilt gij hooren, wien wij een' *goeden* zendeling noemen? Hij moet vroom zijn en den Heer liefhebben. Hij moet zich zelven hebben leeren kennen als zondaar voor God. Hij moet zelf gekomen zijn en gedurig komen tot den redder der zielen, en bij opregte schuldbelijdenis vergeving hebben leeren zoeken door het bloed des kruises. Mogt hij ook de schitterendste gaven bezitten en een' rijken schat van kennis, zonder ootmoed voor God, en zonder geloof in den Heer zou hij toch geen goede zendeling wezen. Hij moet een hart vol liefde hebben. Niet alleen zal liefde tot den Heer en liefde tot de heidenen hem gewillig moeten maken om vaderland en betrekkingen vaarwel te zeggen, en waarschijnlijk levenslang te gaan wonen in het verre vreemde land. Niet alleen zal Hij zich vele moeilijkheden en ontberingen moeten getroosten. Maar vooral zal hij ontfermende liefde moeten hebben voor de arme heidenen, en in die liefde moeten volharden, al vindt hij hen in dierlijkheid of stompzinnigheid weggezonden, al vergelden zij zijne liefde met haat en bitterheid. Een groot geduld zal hij moeten bezitten, als de vrucht van den arbeid misschien zeer lang uitblijft, en ook zijne krachtigste vermaningen, zijne vele liefdeblijken afstuiten op de hardheid der harten. Maar hoe kan hij zoo liefhebben, tenzij hij de genade Gods en de liefde

van CHRISTUS dagelijks door het geloof geniet? — Hij moet den heidenen een voorbeeld zijn. Niet minder dan zijn woord moet zijn wandel CHRISTUS prediken. Het moet den heidenen gedurig in het oog vallen, dat hij niet slechts in kennis of in magt, maar bovenal in reinheid boven hen staat. Zij moeten duidelijk bemerken, dat hij niet tot hen kwam, gelijk anderen uit *Europa*, uit *Nederland*, om rijk te worden en te genieten, maar dat hij een kostelijker schat bezit en een edeler genot heeft dan de wereld ons geven kan. Door zijne nederigheid en zijne matigheid en zijne werkzaamheid moet hij daar onder hen staan als een licht op den kandelaar, dat schijnt voor allen, die in den huize zijn. Maar hoe kan hij zoo zijn licht laten schijnen, indien hij niet een kind des lichts werd door het geloof in den Heer, en vernieuwd werd door den Heiligen Geest? — Hij moet eene groote mate hebben van moed en kracht om aan vele bezwaren en verzoekingën het hoofd te bieden. Wel heeft de zendeling, die in Nederlandsch *Oost-Indië* werkt, geen levensgevaar te duchten, zelfs geen' smaad en openlijken tegenstand. Hij staat overal onder de bescherming van het Nederlandsche gezag. Wel heeft hij er geen gebrek meer te vreezen, gelijk vroeger onze zendingen op de *Zuidwester-eilanden*. Door de vermeerderde en versnelde gemeenschap tusschen *Nederland* en *Oost-Indië* is ook de afstand van het vaderland als het ware verminderd. Maar er blijven groote bezwaren overig. Op meer dan éenen zendingspost woont de zendeling midden onder de Heidenen of nog weinig gevorderde

en weinig beschaafde Christenen, en hij mist de genoegens, den omgang, de geneeskundige hulp, waaraan hij in het vaderland gewoon was. Daarbij wordt hij tot vermoeijenden arbeid, tot rustellooze inspanning in het afmattende heete klimaat geroepen en moet gedurig bezig zijn, terwijl allen om hem henen, zoowel Europeërs als inlanders, tot het nemen van gemak en rust neigen. Zoo noemden wij reeds eene der vele zware verzoekingën, waarmede hij aanhoudend heeft te strijden. Hij leeft als in den heidenschen dampkring. Hij mist voor een groot deel de hulpmiddelen tot geloof en godzaligheid, die wij hebben in het vaderland, bovenal de opwekking en opleiding van een' Christelijken omgang; en is het al niet de onreinheid, dan toch de lage aardsehe zin dergenen, die hem omringen, hunne zorg alleen voor stoffelijke belangen, deelt zich zoo ligt aan hem mede. Ook de Europeërs, waarmede hij in aanraking komt, brengen hem in meer dan ééne verzoeking. In den omgang met hen heeft hij veel bedachtzaamheid noodig, hij moet zich onbesmet bewaren van de wereld, en gewillig in aanzien en geldmiddelen bij velen van hen achterstaan. Voegt hier nu nog bij den hoogmoed van het menschelijke hart, ligtelijk in den aanstaanden zendeling reeds gevoed in het vaderland door den lof en de bewondering, die hem van niet weinigen ten deel is gevallen, en die in het heideland bevorderd wordt door zijne meerderheid in kennis en zedelijkheid boven velen om hem henen. Wat dunkt u? zal hij tegen al die bezwaren en verzoekingën wel bestand zijn, indien hij geen rank ge-

worden is van den waren wijnstok, indien hij door zijn blijven in den Heer niet veel kracht ontvangt en veel vrucht draagt, indien hij niet geleerd heeft veel te bidden en aanhoudend te waken?

Gij zijt er van overtuigd, alleen de opregte Christen, hij alleen, die den Heer liefheeft, kan een goede zending wezen. Maar zal nu iedere vrome jongeling om zijne vroomheid alleen reeds voor de taak eens zendelings berekend zijn? Het is daar ver van daan. De zending zal vooreerst een goed, liefst een stevig ligchaam behoeven, om al de vermoeienis aan zijn werk verbonden, onder een klimaat, dat spoedig de krachten uitput, te kunnen doorstaan. Hij heeft daarbij een' goeden aanleg noodig, gezond verstand, vatbaarheid om te leeren, kan het zijn eenige taalgave. Hij moet zich eene goede mate van kennis verkrijgen. Hij behoeft geen geleerde te zijn, maar wel een ontwikkeld mensch. Zoodanigen waren alle uitnemende zendingen, met den Apostel PAULUS aan het hoofd. Wanneer hij de vreemde taal, waarin hij het evangelie moet verkondigen, niet grondig leert verstaan en vloeiend leert spreken, zal hij zich aan de Heidenen slechts gebrekkig mededeelen. Heeft hij over de scholen, onder de Heidenen opgericht, het opzigt te houden, misschien ook schoolmeesters uit de inboorlingen te vormen, hij zal daartoe in het schoolonderwijs geen vreemdeling moeten zijn. Kan hij door genees- en heelkundige bekwaamheid aan de heidenen groote diensten doen, hun vertrouwen winnen, zich den toegang banen tot hunne woningen, zoo is eenige oefe-

ning ook daarin hem onontbeerlijk. Zullen wij hem ook niet heel wat menschen- en wereldkennis toewenschen, daar hij met zeer verschillende menschen in aanraking komt, en als een vreemdeling verschijnt onder de Heidenen, aan wien zij niet spoedig en gemakkelijk hun vertrouwen schenken? Zal hij niet veel kloekzinnigheid en gevatheid behoeven, opdat hij hier niet misleid en bedrogen worde, daar niet verlegen sta, waar hij velerlei vragen heeft te beantwoorden, menigen raad heeft uit te deelen, en buiten de gelegenheid is om zelf met anderen te raadplegen? Maar bovenal heeft hij eene heldere kennis van het Evangelie noodig, zal hij voor eenvoudigen zich helder uitdrukken, en eene groote gemeenzaamheid met den Bijbel, van welken zijne prediking uitgaat, waarvan de leergierige hem de uitlegging vraagt. Voegt hier nog bij, dat hij onder onbeschaafde en onwetende Heidenen de vertegenwoordiger wordt van de Europesche kennis en beschaving, dat hij verlangt door dat Evangelie, dat hij den Heidenen brengt, onder Gods zegen, hen te gelijk tot Christenen en tot meer beschaafde menschen te vormen, dat hij voor de heidensche bevolking om hem henen in velerlei zaken de vraagbaak, de voorganger en leidsman worden moet. Als gij dat alles in aanmerking neemt, dan verlangt gij in hem bij een' vromen zin des harten een helder hoofd, wel toegerust met velerlei kennis.

Wij moeten echter daarhenen terugkeeren, van waar wij uitgingen: vroom moet hij zijn boven alles. Al zijne gaven, al zijne kennis moet hij dienstbaar

maken aan de zaak van den Heer. Al ware hij zoo geleerd als Doctor VAN DER KEMP, al kende hij zoo vele talen als een GÜTZLAFF, hij zou er zijn' roem niet in mogen vinden, maar er gansch nederig bij moeten zijn, gelijk deze beide edele mannen, en met PAULUS zich moeten voornemen niets te weten onder de heidenen dan JEZUS CHRISTUS en dien gekruisigd (1).

Zoo hebben wij gezegd, wien wij een goeden zendeling noemen. Wij deden het, opdat ieder, die eenige neiging in zich gevoelen mogt om onder de heidenen uit te gaan, wel weten mogt, waaromtrent hij zich zelve heeft te onderzoeken. Wij wenschten ook, dat allen, met wien de jongeling mogt raadplegen, die lust betuigt tot het werk eens zendelings, op een en ander wat wij noemden mogten letten. Wij willen geen te hooge eischen doen en wel bedenken, dat menigeen een bruikbare zendeling kan zijn, al is hij niet gelijk aan die uitnemende mannen, die wij noemden. Maar hem, bij wien of de opregte vroomheid of de goede aanleg zich naauwelijks onderkennen liet, zouden wij toch niet gaarne een' goeden zendeling noemen.

Is er hier of daar een jeugdige Christen — o! mogten er vele wezen! — die verlangen zou zendeling te worden, in wien bij het hooren of het lezen van dit blad die lust voor het eerst of bij vernieuwing ontwaakt, dien wenschen wij met goeden raad te dienen. Voor alles wekken wij hem op, dat hij voor God de knieën buige en Hem vrage om licht.

(1) 1 Kor. II : 2.

opdat hij zich helder bewust worde van hetgeen er is in zijn hart, of hij zich waarlijk aan den Heer als zijnen eenigen Heiland overgeeft, en nu Hem dienen wil, voor Hem arbeiden wil onder de Heidenen. Het zoude kunnen zijn, dat hem het onbezorgde leven toelachte, bij de voorstelling, dat het zendinggenootschap hem zou voeden en kleeden, en hij levenslang verzekerd zou zijn, ofschoon dan niet van ruime inkomsten, toch van een toercikend bestaan, zoodat hij meer tot gemak dan tot inspanning neigde. Het zoude kunnen zijn, dat rang en stand hem bekoorden, en ontbraken hem dan al de middelen om onder de vaderlandsche leeraars op te treden, dat hij echter gaarne onder de achtbare rij der zendingen aanschouwd werd, en den lof en de onderscheiding begeerde, die velen niet zonder reden, maar soms meer dan hem nuttig is, aan den zendingeling schenken. Voorwaar, wie zoo zich zelve zoekt, en zich zelve behaagde, dien zou het eerste vereischte van den goeden zendingeling, het ootmoedige hart en de ingenomenheid met CHRISTUS den Heer, ontbreken.

Het gebeurt ook wel, dat de opwelling van een gevoelig hart, dat voorbijgaande geestdrift voor een welberaden voornemen wordt aangezien, dat men, steunende op het vuur zijner eerste liefde, voor eene moeilijke taak zich wel berekend acht. Zulken waren het, wien de Heiland ried, eer zij gingen bouwen, neder te zitten en de kosten te overrekenen, opdat niet misschien, als zij het fundament gelegd hadden, en niet voleindigen konden, allen, die het

zagen, hen begonnen te bespotten (1). Daarom raden wij vooral den nog jeugdigen aanvanger bij zich zelve te onderzoeken, of hij ook steunt op eigen kracht, of hij wel bedacht heeft, tot welk eene inspanning en opoffering de zendeling wordt geroepen, hoe hij vooraan staat in den strijd tegen de magt der duisternis, en niet bestand is tegen al de moeilijkheden en verzoekingén, die op hem aanvallen, tenzij hij diep ootmoedig op den Heer vertrouwe, en Hem in opregtheid liefhebbe.

Is er iemand, dien de liefde van CHRISTUS waarlijk dringt, en die de noodige gaven van God ontvangen heeft om onder de Heidenen uit te gaan, o! hij begeert een voortreffelijk werk. Hij komt daar tot die armen, die in zoo bangen nood verkeeren. Hij vindt ze zonder hoop en zonder God in de wereld, geen ander middel hebbende tegen het leed, dat hen treft, dan bedwelming en verstrooijing, en zonder wapen bij het naderen van den dood, dien koning der verschrikking. Hij vindt hen in allerlei ongerechtigheid verzonken, of althans alleen aardsche dingen bedenkende, niets hoogers kennende of begeerende. Hij vindt hen zonder liefde, voor zich zelve levende, vol van onreinen lust, vol van leugen en bedrog, ligt tot wraak geneigd. Onder die verafgedwaalden mag hij optreden als een afgezant van den goeden herder, die kwam om te zoeken en te behouden, dat verloren was. Aan die armen mag hij den onnaspeurlijken rijkdom van CHRISTUS verkondigen, en hun de blijde boodschap brengen, dat

(1) Luk. XIV: 28 en 29.

de Zoon van God zich voor hen overgaf, dat er vrede is door het bloed van zijn kruis, en dat Hij den dienstknecht der zonde vrij maakt. Mag hij ook slechts éénen brengen tot den herder der zielen, dan heeft hij dien gered van den dood. Misschien is hij er getuige van, is hij er het middel toe, dat er licht opgaat in der Heidenen donkeren nacht, dat er vrede nederdaalt in menig schuldbelijdend hart, dat er een dorst naar kennis ontwaakt en vele leergierigen hem omringen, dat Gods Geest leven verwekt uit den dood en de dorre woestenij herschept in een' vrucht-dragenden akker. Zulke akkers zijn er ook thans in de heidenwereld, en zalig de zendeling, al heeft hij ook met tranen moeten zaaijen, wien het gebeuren mag alzoo te maaijen met gejuich. Jongeling! die u geroepen gevoelt tot dat edele werk, maak u op, gord u aan in de kracht van den Heer. Hij wil met u gaan. Hij wil met u zijn alle de dagen. Met Hem en door Hem zult gij veel vermogen. Roept Hij u, spreek dan: „Heer! hier ben ik. Zend mij waarhenen Gij wilt.”

Ouders! hebt gij een' zoon, die zich alzoo door den Heer geroepen gevoelt, houdt hem niet terug; dat zou geen ware, althans geen heilige liefde zijn. Gaat er niet menigeen naar verre kusten, ook menige Nederlandsche jongeling naar *Oost-Indië*, om zich aardschen schat te verzamelen, over wien vader en moeder zich verheugen, wanneer hij melden kan, dat zijn vermogen aangroeit, en zoudt gij uwe toestemming weigeren, wanneer uw kind daar zielen wilde redden van den dood en winnen voor den

Heer? Zoudt gij u niet verheugen, wanneer uw kind daar geen schatten wilde verzamelen, maar de schatten van CHRISTUS wilde uitdeelen, en iets wilde afdoen van de groote schuld, die *Nederland* aan die volken heeft, die reeds eeuwen lang *Nederland* hebben gediend, en daarvoor geenerlei loon ontvangen hebben? Menigeen kan er slechts iets van zijn geld voor over hebben; gij kunt er voor afstaan uw bloed. Zou dat offer u te groot zijn voor den Heer? Ouders! geeft uw kind uwen zegen!

Hebben wij geen kind af te staan, dat wij er dan althans iets, neen, dat wij er veel voor over hebben van ons geld en goed. Dat wij er veel gebeds voor over hebben, en eene milde uitstorting des Geestes vragen over *Nederland*, opdat er vele zendelingen ook in ons zendelinghuis worden toebereid, als edele vruchten door den Geest onzes Gods aangekweekt in de vaderlandsche gemeenten. Zegge ieders hart daarop: Amen!

Maart 1855.

UITTREKSEL UIT HET REGLEMENT VOOR HET
ZENDELINGHUIS.

Wie verlangen zouden in het Zendelinghuis te worden opgenomen moeten zich ieder jaar vóór den 1sten April hebben aangemeld onder het adres van den Director van het Zendelinghuis, thans den Eerw. Heer H. HIEBINK. Zij worden dan in de maanden Mei of Junij door eene Commissie uit het Bestuur onderzocht. Niemand wordt tot dat onderzoek toegelaten dan omtrent wiens bestaan, aanleg en karakter van bevoegde personen zoodanige getuigenissen zijn ingekomen als hoop geven, dat hij, bij den noodigen aanleg, ook waren lust hebbe tot het moeilijke Zendelingwerk en er toe gedreven wordt door liefde tot den Heer, bij wien hij in ootmoed des harten zijne eigene zaligheid leerde zoeken. Wie zich aangeven moeten vrij zijn van hinderlijke ligchaamsgebreken, in den regel tusschen 17 en 23 jaren oud, en door niets belemmerd om zich onverdeeld aan de zaak des Heeren te wijden. Zij moeten dus ook, of reeds aan de nationale militie hebben voldaan, of zekerheid kunnen geven, dat hierin, des noodig, buiten kosten van het genootschap aan hunne verplichting voldaan zal worden. Bij het onderzoek moeten zij bewijzen geven, dat zij duidelijk en met oordeel lezen; eene goede hand schrijven; de hoofdregels van het rekenen, met insluiting der gewone en tiendeelige breuken en des regels van drieën kennen; zich de beginselen der Hollandsche taal hebben eigen gemaakt; met de geschiedenis der aardrijkskunde niet onbekend zijn, vooral ten opzichte van het heilige land, het vaderland en zijne overzeesche bezittingen; en die mate van Bijbel- en Evangeliekennis bezitten, die men bij wel onderwezene leden der gemeente kan onderstellen. Zulken over welke de Commissie gunstig oordeelt, worden door deze aan het Bestuur des genootschaps voorgedragen om hen in het Zendelinghuis tot een proefjaar op te nemen.